

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 09 0 U 044393 26 Uvp
Sarajevo, 19.03.2026. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Babić Stanković Aleksandre, kao predsjednice vijeća, Čaušević-Dučić Mirsade i Vuković Josipa, kao članova vijeća, te Omerović Mirze, kao zapisničara, u upravnom sporu tužiteljice B.M. iz S., ulica A.I. broj ..., zastupana po punomoćniku Ališah Mirzi, advokatu iz Sarajeva, protiv akta broj: UP-II-03-37/1-886/24 od 13.01.2025. godine, tuženog Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno- oslobodilačkog rata, Sarajevo, u upravnoj stvari prava na porodičnu invalidninu, odlučujući o zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesenom od strane Federalnog pravobranilaštva Sarajevo, protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 044393 25 U 2 od 27.10.2025. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 19.03.2026. godine, donio je:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 044393 25 U 2 od 27.10.2025. godine prvim stavom izreke tužba tužiteljice je uvažena i osporeno rješenje tuženog broj: UP-II-03-37/1-886/24 od 13.01.2025. godine poništeno. Drugim stavom izreke prvostepeno rješenje Službe za boračko- invalidsku zaštitu, Općine Novo Sarajevo, broj : 14-37-2054/18-3 od 10.07.2024. godine u tački 1., 2., 4., 5. i 6. dispozitiva je poništeno. Trećim stavom izreke konstatovano je da tačka 3. dispozitiva prvostepenog rješenja Službe za boračko- invalidsku zaštitu, Općine Novo Sarajevo, broj : 14-37-2054/18-3 od 10.07.2024. godine ostaje na snazi.

Protiv navedene presude Federalno pravobranilaštvo, u ime tuženog, podnijelo je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog povrede federalnog zakona i povrede pravila federalnog zakona o postupku koji su bili od uticaja na rješenje stvari. U obrazloženju zahtjeva navedeno je da prvostepeni organ i tuženi, suprotno utvrđenju prvostepenog suda, pravilno utvrdili da je tužiteljica sa M.M. zasnovala vanbračnu zajednicu, u kojoj je rođeno dvoje djece i to M.A., rođen godine i M.A. rođen godine. Stoga smatra da je prvostepeni sud na osnovu istih izvedenih dokaza pogrešno zaključio da tužiteljica nije zasnovala vanbračnu zajednicu i da joj i dalje pripada pravo na isplatu porodične invalidnine. Sve

navedeno ima za posljedicu da je prvostepeni sud bez pravnog osnova poništio osporeno rješenje i prvostepeno rješenje na način kako je to pobliže opisano u dispozitivu tog rješenja.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje tužiteljica je, po punomoćniku, navela da Federalno pravobranilaštvo nije ovlašteno za izjavljivanje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke jer mu nedostaje aktivna stranačka legitimacija za podnošenje zahtjeva zato što nije nosilac prava i obaveza o kojima se odlučivalo u predmetnoj upravnoj stvari, pa je predložila da se zahtjev za vanredno preispitivanje odbaci ili odbije.

Ovaj sud je u skladu sa odredbom člana 44. stav 1. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao da li postoje procesno-pravne pretpostavke za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke i njegovo meritorno rješavanje, u vezi sa prigovorom tužiteljice da je zahtjev za vanredno preispitivanje podnijelo neovlašteno lice, pa je cijenjeno da iste postoje i da je prigovor neosnovan iz razloga što je tačkom 4. Zaključaka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine V. broj:1036/2013. od 8.09.2013. godine obavezano Federalno pravobranilaštvo da u zahtjevima za vanredno preispitivanje sudskih presuda donesenim od strane kantonalnih sudova zastupa interese Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Sarajevo, sa aspekta poštivanja principa zakonitosti u donesenim presudama. Uz navedeno stavom Upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH od 11.03.2020. godine stavljen je van snage raniji stav prema kom donosilac osporenog akta u upravnom postupku nije bio legitimisan za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje odluke kantonalnog suda, što znači da je legitimaciju za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje u predmetnom slučaju imao i sam tuženi organ.

Kako je zahtjev iz člana 41. Zakona o upravnim sporovima dozvoljen, te podnesen od ovlaštenog lica, ovaj sud je na osnovu odredbe člana 45. Zakona o upravnim sporovima ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prema obrazloženju pobijane presude i stanju spisa predmeta proizilazi da je predmetnom upravnom postupku prije donošenja prvostepenog rješenja od 10.07.2024. godine i osporenog rješenja tuženog od 13.01.2025. godine prethodilo vođenje više upravnih postupaka sa više donesenih prvostepenih i drugostepenih rješenja i presuda prvostepenog suda, kao i presude Vrhovnog suda broj: 09 0 U 033399 20 Uvp od 22.12.2020. godine. Nakon ponovljenog postupka po kasnijoj presudi Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 044392 23 U od 13.10.2023. godine u posljednjom provedenom postupku donijeto je prvostepeno rješenje od 10.07.2024. godine, kojim je tačkom 1. dispozitiva, obnovljen postupak u predmetu porodične invalidnine okončan rješenjem tog organa broj: 07-41-3341/13 od 22.10.2013. godine i riješeno tako što su oglašena ništavim rješenja te Službe, broj: 07-41-3673/05 od 14.06.2005. godine, broj: 07-41-5686/05 od 15.02.2006. godine, broj: 07-41-8182/06 od 12.10.2006. godine, broj: 07-41-8436/07 od 14.09.2007. godine, broj: 07-41-8114/08 od 15.10.2008. godine, broj: 07-41-4959/09 od 19.10.2009. godine, broj: 07-41-6474/10 od 19.10.2010. godine, broj 07-41-5214/11 od 16.11.2011. godine, broj: 07-41-3796/12 od 01.10.2012. godine i broj: 07-41-3341/13 od 22.10.2013. godine. Tačkom 2. dispozitiva odbijeni su zahtjevi B.M. za priznavanje prava na porodičnu invalidninu, kao supruzi šehida B.A., zbog zasnivanja vanbračne zajednice.

Tačkom 3. dispozitiva B.A., djetetu šehida, B.A. i dalje je priznato pravo na porodičnu invalidninu, uz dostavljanje dokaza o redovnom školovanju, počev od 01.01.2005. godine pa do 30.04.2014. godine, u visini mjesečnih primanja porodične invalidnine za jednog člana u iznosu od 346,43 KM, a koji će se usklađivati sa instrukcijama i naredbama Federalnog ministarstva, kada prestaje pravo sa danom 11.04.2014. godine zbog navršenih 25 godina života. Tačkom 4. dispozitiva B.M. je obavezana da neovlašteno primljena novčana sredstva po osnovu prestalog prava na porodičnu invalidninu (preužitak) u zadnje tri godine, zaključno sa posljednjom isplatom u mjesecu junu 2018. godine, vrati u Budžet Federacije BiH, Federalnom ministarstvu finansija u visini od 12.994,74 KM, u roku od 30 dana od prijema rješenja, koji je utvrđen za pojedinačne iznose, za dio 2015. godine (šest mjeseci) u iznosu od 2.160,36 KM, za 2016. godinu u iznosu od 4.320,72 KM, za 2017. godinu u iznosu od 4.320,84 KM i za dio 2018. godine, kada je bila zadnja isplata, zaključno do 30.06.2018. godine, u iznosu od 2.192,82 KM. Tačkom 5. B.M. je obavezana da navedeni iznos u visini od 12.994,74 KM uplati u Budžet Federacije BiH na transakcijski račun Federalnog ministarstva finansija a po izvršenom namirenju duga da obavijesti Službu dostavljanjem kopije uplatnice. Tačkom 6. dispozitiva konstatovano je da je rješenje izvršna isprava i u slučaju izostanka dobrovoljnog izvršenja da će biti pokrenut postupak prinudnog izvršenja uz snošenje troškova nastalih tim izvršenjem.

U obrazloženju navedenog prvostepenog rješenja navedeno je da je utvrđeno da je tužiteljica zasnovala vanbračnu zajednicu, pa zbog toga u smislu člana 37. stav 1. tačka 1. 4. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica nije pripadalo na porodičnu invalidninu kao supruzi šehida B.A. Utvrđenje postojanja vanbračne zajednice tužiteljice i M. M. obrazloženo je navodima da je inspeksijskom nadzorom utvrđeno da je u presudi Općinskog suda II Sarajevo, broj: P-2541/01 od dana 10.04.2002. godine navedeno da je tužiteljica u tužbi navela da je u vanbračnoj zajednici sa M.M. da je u rješenju JU „Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, Služba socijalne zaštite Općine Novo Sarajevo, broj: 35/111-08-544-849/01 od 03.08.2001. godine navedeno postojanje vanbračne zajednice između B. M. i M.M., a što je i konstatovano na zapisniku o saslušanju tužiteljice od 16.07.2018. godine. U skladu sa članom 164. stav 4. Zakona o upravnom postupku te činjenice su uzete kao dokazane uz obrazloženje da nije bilo potrebno provođenje dokaza saslušanjem tužiteljice i svjedoka na okolnost utvrđenja postojanja vanbračne zajednice jer je to utvrđeno izvedenim dokazima.

Protiv prvostepenog rješenja, tužiteljica je izjavila žalbu, koja je odbijena osporenim rješenjem tuženog od 13.01.2025. godine, protiv kojega je tužiteljica podnijela tužbu. Prvostepeni sud rješavajući po tužbi istu je uvažio i osporeno rješenje poništio u cijelosti, a prvostepeno rješenje djelimično i to u tačkama 1., 2., 4., 5. i 6. dispozitiva. U obrazloženju presude naveo je da je ocjenom svih dokaza u spisu u skladu člana 33. i 36. Zakona o upravnim sporovima utvrdio drugačije činjenično stanje, a to je da izvedeni dokazi iz predmetnog spisa ne dokazuju postojanje vanbračne zajednice tužiteljice i M.M., sa kojim je tužiteljica dana ... godine rodila sina M.A., a dana 29.03.2001. godine sina M.A.. Za razliku od tuženog, prvostepeni sud na osnovu ocjene izvedenih dokaza u smislu člana 9. Zakona o upravnom postupku, zaključio je da iz izjava tužiteljice i M.M., njihovih podnesenih zahtjeva i navoda, koji se odnose na postojanje i trajanje vanbračne zajednice iz drugih postupka ne dokazuje se postojanje vanbračne zajednice jer to nije utvrđeno dispozitivom ili izrekom pravosnažene

presude ili rješenja, već su ti navodi dio obrazloženja zahtjeva ili donesenih odluka, pa isti ne dokazuju postojanje vanbračne zajednice. Nadalje je navedeno da prvostepeni organ i tuženi nisu cijenili da su u svojim izjavama tužiteljica i M.M. osporavali postojanje vanbračne zajednice, da su negirali postojanje zajednice života u zajedničkom domaćinstvu, da te njihove izjave nisu doveli u vezu sa ostalim provedenim dokazima, a što ima za posljedicu pogrešan zaključak o postojanju vanbračne zajednice. Po stavu prvostepenog suda iz konstatovanih podataka o prijavljenim adresama prebivališta iz uvjerenja o kretanju za tužiteljicu i M. M. proizlazi da isti nikada nisu bili prijavljeni na istoj adresi, pa je prvostepeni sud na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja zaključio da vanbračna zajednica tužiteljice i M.M. u smislu člana 2. i 3. Porodičnog zakona FBiH nije postojala nego da je postojala vanbračna veza, tako da nije bilo razloga, ni osnova za obnovu postupka u predmetu ostvarivanja prava na porodičnu invalidninu tužiteljice, koji je okončan rješenjem broj: 07-41-3341/13 od 22.10.2013. godine, niti da je bilo osnova za oglašavanje ništavim rješenja organa koja su donijeta u periodu od 2005. godine do 2013. godine, niti za odbijanje zahtjeva tužiteljice za priznavanje prava na porodičnu invalidninu, kao ni osnova da se tužiteljica obaveže na vraćanje primljenog novčanog iznosu od 12.994,74 KM.

Postupajući po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke ovaj sud je utvrdio da donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je, po ocjeni ovog suda, zahtjev za vanredno preispitivanje neosnovan.

Naime podnositelj zahtjeva za vanredno preispitivanje pogrešno navodi da su tuženi i prvostepeni organ, za razliku od prvostepenog suda, pravilnom ocjenom izvedenih dokaza pravilno utvrdili postojanje vanbračne zajednice tužiteljice i M.M. i da sud nije mogao drugačije utvrditi činjenično stanje.

Naime članom 3. Porodičnog zakona FBiH („Službene novine FBiH“ broj:35/05, 41/05, 31/14 i 32/19-odluka Ustavnog suda) propisano je da je vanbračna zajednica, u smislu ovog Zakona, jeste zajednica života žene i muškarca koji nisu u braku ili vanbračnoj zajednici sa drugom osobom, koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete. U skladu sa citiranim odredbom, po pravnom stavu izraženom u sudskoj praksi ta zajednica života treba da predstavlja volju i namjeru žene i muškarca da žive zajedno kao partneri u ekonomskoj zajednici, u kojoj će zajednički odlučivati, a što u konkretnom slučaju nije utvrđeno jer nije bilo ni sporno da je postojala emotivna veza između tužiteljice i M. M., u kojoj su rođena zajednička djeca. I po stavu ovog suda upravni organi nisu utvrdili da je između tužiteljice i M.M. postojala ekonomska zajednica, tako da je pogrešan zaključak da je vanbračna zajednica dokazana samo zato što je u rješenju Službe socijalne zaštite Općine Novo Sarajevo od 03.08.2011. i 16.11.2001. godine navedno da su malodobna djeca M.A. i M.A. rođena u vanbračnoj zajednici tužiteljice i M.M., te da je u obrazloženju presude Općinskog suda II Sarajevo, broj: P-2541/01 od 10.04.2002. godine navedeno da je tužiteljica u tužbi navela da je u vanbračnoj zajednici sa M.M. jer istim nije utvrđeno da se radilo o ekonomskoj zajednici u kojoj su vanbračni partneri zajednički odlučivali, već samo postojanje vanbračne emotivne veze. Zbog navedenog pogrešan je zaključak prvostepenog organa i tuženog da nije bilo potrebe da se sasluša tužiteljica i M.M. na okolnost postojanje vanbračne zajednice u smislu člana 3. Porodičnog zakona FBiH i da su na osnovu odredbe člana 164.

stav 2. Zakona o upravnim postupku utvrdili postojanje vanbračne zajednice. Citiranjem odredbom, između ostalog, propisano je da ako su neke činjenice ili okolnosti organ koji je za to bio nadležan već utvrdio ili su posvjedočene u javnoj ispravi da će organ koji vodi postupak uzeti te činjenice i okolnosti za dokazane. Prvostepeni organ i tuženi pogrešno navode da je vanbračna zajednica tužiteljice i M.M. dokazana zato što je u rješenjima Službe socijalne zaštite Općine Novo Sarajevo od 03.08.2011. i 16.11.2001. godine navedeno da su malodobna djeca M.A. i M.A. rođena u vanbračnoj zajednici tužiteljice i M.M., te da je u presudi Općinskog suda II Sarajevo, broj: P-2541/01 od 10.04.2002. godine navedeno da je u tužbi navedeno postojanje vanbračne zajednice, a da pri tome zanemaruju da postojanje vanbračne zajednice nije utvrđeno pravosnažnom presudom, tako da svoj zaključak o postojanju vanbračne zajednice pogrešno zasnivaju na navodima tužbe u predmetu Općinskog suda II Sarajevo, broj: P-2541/01 od 10.04.2002. godine i obrazloženju rješenja Službe socijalne zaštite Općine Novo Sarajevo od 03.08.2011. i 16.11.2001. godine u kojem se odlučivalo o zahtjevu za roditeljsko izdržavanje. I po stavu ovog suda ti navodi ne dokazuju postojanje vanbračne zajednice jer prvostepeni organ i tuženi zanemaruje da navedenim odlukama nije utvrđivano postojanje vanbračne zajednice, da navodi tužbe, obrazloženje presude i rješenja ne mogu biti predmet preispitivanja od strane viših instanci, tako da se na osnovu istih ne može donijeti zaključak da je o nekom pravu pravosnažno odlučeno jer se o zahtjevu stranka odlučuje izrekom presude i rješenja suda, odnosno dispozitivom upravnog akta. Stoga sve navedeno ukazuje da je prvostepeni sud u predmetnom postupku na osnovu pravilne ocjene dokaza pravilno zaključio da iz istih ne proizilazi da je tužiteljica nakon sticanja prava na porodičnu penziju zasnovala vanbračnu zajednicu, pa da bi joj zbog toga prestalo pravo na porodičnu invalidninu. Prvostepeni sud je pravilno cijenio iskaze tužiteljice i M.M., koji su negirali postojanje vanbračne zajednice, podatke Uvjerenja nadležnog MUP-a za tužiteljicu broj: 01/5-6-13-6-1-1527/18 od 30. 10.2018. godine i za M.M. broj: 01/ 5-5-13-6-1-2057 od 16.08. 2018. godine iz kojih ne proizilazi da su bili prijavljeni na istoj adresi, kao i da je u presudi Općinskog suda II Sarajevo broj P-2541/01 od 10.04.2002. godine navedeno da je M.M. naveo da živi u svom stanu u ulici S.F. broj ... zajedno sa svojom malodobnom djecom iz prvog braka, te da je u obavijesti JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ Sarajevo Službe za socijalnu zaštitu Općine Novo Sarajevu broj: 31-11/09-544-560/21 od 09.04.2021. godine i broj: 31-11/09-553-1725/22 od 09.11.2022. godine navedeno da prilikom službenih posjeta tužiteljici nisu nikada zatekli M.M., a u potvrdi Mjesne zajednice Trg heroja broj: 06-13-141/14 od 29.09.2014. godine navedeno je da su na adresi A.I. ... samo prijavljeni tužiteljica i njena malodobna djeca, a što sve ukazuje da nije postojala vanbračna zajednica tužiteljice i M.M. u smislu člana 3. Porodičnog zakona FBiH.

Kako nije utvrđeno postojanje vanbračne zajednice, to ne postoje razlozi za prestanak prava na porodičnu invalidninu tužiteljici kao supruzi šehida B.A., odnosno za obnovu postupka i oglašavanje ništavim rješenje kojim je tužiteljici priznato pravo na porodičnu invalidninu, kako je pravilno zaključio i prvostepeni sud, a posljedično tome neosnovano je i obavezivanje tužiteljice na povrat primljenog novčanog iznosu od 12.994,74 KM, tako da je prvostepeni sud pravilno riješio kao u izreci pobijane presude.

Iz naprijed navedenih razloga ovaj sud je i ostale navode zahtjeva za vanredno preispitivanje cijenio neosnovanim pa je, primjenom odredbe iz člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Mirza Omerović, s.r.

Predsjednica vijeća
Babić Stanković Aleksandra, s.r.